

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ :
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ανθρώπινο δικαίωμα ο κοινωνικός τουρισμός

Όταν μιλάμε για τουρισμό εννοούμε γενικά τα ταξίδια μακριά από το σπίτι που ξεπερνούν τις είκοσι τέσσερις ώρες και που γίνονται για οιονδήποτε άλλο σκοπό - περιπέτεια εκπαίδευση, φυγή, υγεία κ.λπ. - εκτός από τον κερδοσκοπικό. Και όταν χαρακτηρίζουμε ένα είδος τουρισμού ως κοινωνικό τουρισμό, καταλαβαίνουμε πως πρόκειται για τουρισμό που περιλαμβάνει όλους. «Όλους» σημαίνει και εδώ, όπως και σε πλείστες άλλες μορφές «κοινωνικών παροχών», τους λιγότερο προνομιούχους της ζωής, δηλαδή εκείνους που δεν έχουν ή που δεν έχουν πάντοτε τα υλικά και τα πολιτιστικά μέσα για να ταξιδεύσουν και για να χαρούν, όπως αξίζει, τις διακοπές ή την άδειά τους. Πρόσθετα γνωρίσματα του κοινωνικού τουρισμού είναι ότι «κατευθύνεται» από το κράτος ή την κοινωνία με τη βοήθεια ή την ανοχή του κράτους, ότι δεν είναι εμπορικός και ότι συνήθως αποβλέπει σε πολλούς σκοπούς, όπως π.χ. ανθρωπιστικούς, εθνικούς, πολιτιστικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς, ακόμη και ότι επιδιώκει να πραγματοποιηθεί κάτω από τις καλύτερες δυνατές συνθήκες.

Με δύο λόγια ο κοινωνικός τουρισμός αποβλέπει από τη μια στο να βελτιώσει την ποιότητα της ζωής του σύγχρονου ανθρώπου, που αγωνιά μέσα στη βιομηχανική ή

μεταβιομηχανική κοινωνία της εποχής μας και από την άλλη στο να υποβοηθήσει να κρατηθούν ή να αξιοποιηθούν τομείς της ομαδικής ζωής που ο σύγχρονος τεχνολογικός πολιτισμός θέτει σε προφανή κίνδυνο επιβίωσης. Θα σημειώσω ενδεικτικά μόνο λίγες από τις πολλές ανάγκες που μπορεί να ικανοποιήσει ο κοινωνικός τουρισμός. Την ανθρώπινη ανάγκη της αναζωογόνησης, της ανανέωσης και του «φρεσκαρίσματος» της ψυχής και του πνεύματος που γίνεται με την αλλαγή κλίματος, περιβάλλοντος, παραστάσεων και εικόνων. Την εθνική απαίτηση να μην απογυμνωθούν από τον πληθυσμό τους αγροτικές, ορεινές ή άλλες ευαίσθητες περιοχές ή μικρά άγονα και απομακρυσμένα νησιά. Την πολιτιστική αξίωση να γίνει κοινό κτήμα η γνώση του κοινωνικού, πνευματικού και φυσικού περιβάλλοντος μιας χώρας και να διευρυνθεί η μόρφωση μεταξύ προνομιούχων και μη προνομιούχων της ζωής, μεταξύ κατοίκων των πόλεων και χωρικών, υπαλλήλων και εργατών, μορφωμένων και αγράμματων, νέων και γέροντων κ.λπ. και να δίνονται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα ευκαιρίες επαφής, επικοινωνίας, γνωριμίας που σπάει την αποξένωση και που οδηγεί σε αλληλοκατανόηση και ολοκληρωμένη κοινωνική ζωή.

Το ουσιαστικό περιεχόμενο όμως του κοινωνικού τουρισμού είναι από πολλών ετών γνωστό, έστω και εάν περιλαμβάνει μικρές ομάδες Ελλήνων. Επίσης, η πραγματοποίησή του δεν είναι κατευθυνόμενη ή συστηματική. Οι παιδικές ή μαθητικές κατασκηνώσεις έχουν ευρύτατα διαδοθεί και θέρετρα δημοσίων ή ιδιωτικών υπαλλήλων, στρατιωτικών και άλλων εργαζομένων έχουν δημιουργηθεί σε ολόκληρη τη χώρα. Μεγάλοι δημόσιοι και ιδιωτικοί Οργανισμοί συμβάλλουν, και με σημαντικές μάλιστα οικονομικές εισφορές, στην επίτευξη των σκοπών του κοινωνικού τουρισμού. Το «πνεύμα» όμως της συμμετοχής τους είναι περισσότερο εκδήλωση φιλανθρωπίας ή αλτρουισμού, παρά ικανοποίηση ενός υπάρχοντος δικαιώματος.

Ο κοινωνικός τουρισμός ανάγεται σε έναν από τους μεγάλους σκοπούς της τουριστικής πολιτικής του κράτους. Εν τούτοις, η πραγματοποίηση του σκοπού αυτού κάθε άλλο παρά ευχερής μπορεί να χαρακτηριστεί. Οι δυσχέρειες που παρουσιάζονται και που θα μπορούσαν ίσως να ξεπεραστούν με τη διαδοχική και κλιμακωμένη στο χρόνο υλοποίηση ενός προγράμματος κοινωνικού τουρισμού, δεν είναι μόνο οικονομικές. Είναι δυσχέρειες που προβάλλονται μέσα από τις ίδιες τις μελέτες που αφορούν στον κοινωνικό τουρισμό και συνδέονται με την εκπόνηση και την εφαρμογή ενός συντονισμένου προγράμματος, το οποίο θα επισημάνει τους σκοπούς και θα καθορίσει τα μέσα, με τα οποία θα λάβει σάρκα και ουσία ο κοινωνικός τουρισμός. Προς ποιες περιοχές θα κατευθυνθεί και σε τι θα προσβλέπει και ποια θα είναι η ιεράρχηση των περιοχών. Ποιες κατηγορίες ανθρώπων θα περιλάβει - εργάτες, ιδιωτικούς υπαλλήλους, μαθητές, ηλικιωμένους, οικογενειάρχες - και πώς θα τους «υποδεχθεί». Σε ποια αναλογία και με ποιο ειδικότερο σκοπό, θα χρησιμοποιήσει ξενοδοχεία, κατασκηνώσεις, καταφύγια, ξενώνες κ.λπ. Ποιες θα είναι οι «πολιτιστικές ψυχαγωγίες» και ποιες οι καθαρά «σωματικοψυχικές», και ποιες ομάδες ανθρώπων θα αναμείξει.

Αυτά είναι μερικά μόνον από τα προβλήματα που παρουσιάζει ο κοινωνικός τουρισμός, όταν τον αντιμετωπίζει κανείς με την ευθύνη της παροχής μιας κοινωνικής υπηρεσίας που ίσως είναι σήμερα εξίσου σημαντική με τις παραδοσιακές κοινωνικές παροχές, όπως η παροχή της κατοικίας, των μεταφορών και της τηλεπικοινωνίας. Δεν πρέπει ποτέ να ξεχνούμε ότι ο τουρισμός αναφέρεται στον άνθρωπο και αποβλέπει στην αναζωογόνηση του σωματικού, πνευματικού και ψυχικού του κόσμου και μόνον όταν ικανοποιήσει τις θετικές αυτές πανανθρώπινες αξίες, μπορεί να αποτελέσει τη μεγάλη,

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ανανεωτική και ζωογόνο δύναμη που έχει ανάγκη για να επιβιώσει ο κουρασμένος άνθρωπος - εργάτης του καιρού μας.

(Διασκευή από δοκίμιο του Γ.Δ. Δασκαλάκη, δημοσιευμένο στο βιβλίο «Δοκίμια Λυκείου», β' έκδοση Υπουργείου Παιδείας Κύπρου, Λευκωσία, 1988).

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας μια περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε. (100-120 λέξεις)

Μονάδες 25

B1. Ποιες είναι οι θέσεις που διατυπώνει ο συγγραφέας στην τελευταία παράγραφο του κειμένου; (60-80 λέξεις).

Μονάδες 10

B2. Για κάθε παράγραφο του κειμένου που σας δόθηκε, να γράψετε από έναν πλαγιότιτλο.

Μονάδες 5

B3. ποιότητα ζωής, οικονομικές εισφορές, φυσικό περιβάλλον, πολιτιστικές ψυχαγωγίες.

Χρησιμοποιώντας καθεμιά από τις παραπάνω εκφράσεις, να γράψετε από μια δική σας πρόταση.

Μονάδες 4

B4. Να επισημάνετε τους τρόπους ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του κειμένου.

Μονάδες 6

Γ. Οι δημοτικές αρχές του τόπου σας σχεδιάζουν να εφαρμόσουν προγράμματα κοινωνικού τουρισμού και ζητούν τη γνώμη των δημοτών. Να γράψετε μια επιστολή στο δημοτικό συμβούλιο, στην οποία να διατυπώνετε τις απόψεις σας σχετικά με τη σημασία των προγραμμάτων αυτών ως κοινωνικής υπηρεσίας και τις προϋποθέσεις

που απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή τους (400-500 λέξεις).

Μονάδες 50

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοτυπιών αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τις φωτοτυπίες.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοτυπιών.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ